

UNDER SAMME TAK

ARBEIDSHÆFTE TIL BRUK I KOMMUNENE

SOS
BARNEBYER

01

SIDE 4 BAKGRUNN OG OVERSIKT

02

SIDE 6 ETABLERING AV ET FOSTERHJEM FOR SØSKEN

03

SIDE 8 FAKTASKJEMA OG SJEKKLISTER

- Side 9 Faktaskjema
- Side 10 Sjekkliste A - organisasjon
- Side 11 Sjekkliste B - hjem
- Side 12 Sjekkliste C - fosterforeldre
- Side 13 Sjekkliste D - barna
- Side 14 Sjekkliste E - støtteapparat

04

SIDE 16 ABCD FOR REKRUTTERING AV FOSTER-FORELDRE TIL FOSTERHJEM FOR SØSKEN

- Side 17 A - Hvem er dere på jakt etter?
- Side 18 B - Hva skal dere tilby?
- Side 19 Kommunal Grunnpakke
- Side 20 C - Hvor finner dere de rette personene? Overbevis!
- Side 21 Let i nettverk og i utvalgte miljøer
- Side 22 D - Hvordan får dere de rette personene til å takke ja til oppdraget?
- Side 23 Finn en god match - der det er mulig

05

SIDE 24 SLUTTPROSESS NÅR BARNA ER KLARE: FRA HUS TIL HJEM!

- Side 25 Barne-, ungdom- og voksenhefter og Skravlekort
- Side 26 Husregler og Aktivitetsplan
- Side 27 Familiebok, Veileder og Nettvettavtale

UNDER SAMME TAK FOSTERHJEM FOR SØSKEN

Et trygt hjem for alle barn.

Et samarbeidsprosjekt mellom Drammen, Lillehammer, Ringerike, Husbanken og SOS-barnebyer.

De fleste **søsken bør få vokse opp sammen**.

Barn som er under barnevernets omsorg har hatt en vanskelig start på livet og har ikke hatt voksne til å ta seg av dem på en god nok måte. For mange er bror og søster de eneste stabile og nære, og derfor uvurderlige ressurser både i oppveksten og i voksen alder.

Modellen *Under samme tak* kan brukes av alle kommuner. Fosterhjem for søsken er barnas hjem. Kommunene stiller bolig til rådighet, og søskengruppen flytter inn sammen med fosterforeldre. Fosterfamilien får oppfølging og nødvendig støtte. Dersom det likevel blir brudd mellom barn og fosterforeldre, er det de voksne som må flytte. På den måten får barna beholde nettverk, skole, venner og hjem.

Fosterhjem for søsken skal bidra til at barna får en trygg og stabil oppvekst. Slik vil flere **vokse opp til å bli selvstendige voksne**.

Det er godt for den enkelte. Og for samfunnet.

BAKGRUNN

HVORFOR SKAL SØSKEN VOKSE OPP SAMMEN?

Barn som får vokse opp sammen med sine søsken opplever mindre stress og traume ved plassering i fosterhjem, og barnas opplevelse av trygghet og stabilitet øker. Det er de fleste fagmiljøer enige om.

BARNAS EGNE MENINGER

Barna selv gir også uttrykk for at de ønsker å vokse opp sammen og at søskenrelasjoner er viktige for dem. De forteller at de har det vondt uten søsknene sine. De føler seg ikke trygge uten hverandre, og de som ikke får vokse opp sammen bruker mye tid på å bekymre seg for hvordan det går med søsknene. Likevel skilles seks av ti søsken når de plasseres i fosterhjem.

UKJENT FARVANN MED PRAKTISKE UTFORDRINGER

Barneverntjenesten står overfor betydelige utfordringer når store søskengrupper skal plasseres i fosterhjem. Det finnes ingen retningslinjer eller veiledere på hvordan man går fram i praksis ved søskenplasseringer. Uklarhetene omfatter alt fra definisjonen av søskenrelasjoner, barns medvirkning, målrettet rekruttering av fosterhjem for søsken, kartlegging, matching, plassering, oppfølging, støtte og veiledning til familien etter plassering.

OVERSIKT

BARNAS HJEM

Et fosterhjem for søsken skiller seg fra et vanlig fosterhjem ved at boligen først og fremst er barnas hjem. Hjemmet skal utgjøre en trygg ramme rundt oppveksten for søsken i barnevernet. Kommunen stiller bolig til disposisjon, rekrutterer kvalifiserte fosterforeldre, sikrer en god matching mellom fosterforeldre og barna, og gir familien nødvendig støtte.

FAGLIG STØTTE

Et fosterhjem for søsken gir faglig god oppfølging til både barn og fosterforeldre. Fast avlastning gjør at barna ikke stadig trenger å forholde seg til ulike voksne i hjemmet. Støtte til omsorgspersonene fra fagpersonell, gjør at de bedre kan stå i utfordringene som vil komme. Fosterforeldrene får en skriftlig veileder som er utviklet spesielt med tanke på å ha omsorg for søsken.

VI DELER ALLE VÅRE ERFARINGER

Under samme tak ble gjennomgått av forskere ved NTNU i 2021, og deres innspill til forbedringer er tatt med modellen.

OPPSUMMERT

1. Vi har utarbeidet en **ny omsorgsmodell** som både ivaretar barna på best mulig måte og samtidig gjør det enklere for det kommunale barnevernet å plassere søsken sammen.
2. Den nye omsorgsmodellen gjør det også **enklere for barnevernstjenesten å tenke helhetlig** om søskenplasseringer. Allerede fra første møtepunkt mellom barna og barnevernet får søsken-spørsmålet en sentral plass i vurderingene, noe som også vil gjøre kartleggings- og matchingsarbeidet lettere. Søsken skal følges opp og nye vurderinger gjøres fortløpende, selv der det ikke er riktig for dem å bo sammen i første omgang.
3. Modellen skal endre måten vi ser på søsken i barnevernet. Utgangspunktet skal være at søsken skal bo sammen, og **kun barnefaglige argumenter skal lede til splitting av søsken**. Modellen skal vise kommuner at de hindrene som står i veien for gode søskenplasseringer kan fjernes.
4. **Barna blir lyttet til.** Underprosjektet *Fra hus til hjem* ivaretar barnas medvirkning inn i plasseringen. Barn skal høres og medvirke inn i prosessen om søskenplasseringer.

Et fosterhjem for søsken skiller seg fra et vanlig fosterhjem ved at boligen først og fremst er barnas hjem. Hjemmet skal utgjøre en trygg ramme rundt oppveksten for søsken i barnevernet. Kommunen stiller bolig til disposisjon, rekrutterer kvalifiserte fosterforeldre, sikrer en god matching mellom fosterforeldre og barna, og gir familien nødvendig støtte.

Et fosterhjem for søsken gir faglig god oppfølging til både barn og fosterforeldre. Faste avlastere gjør at barna ikke stadig trenger å forholde seg til ulike voksne i hjemmet. Støtte til omsorgspersonene fra fagpersonell, gjør at de bedre kan stå i utfordringene som vil komme.

PROSJEKTLEDER/ KOORDINATOR FOR MODELLEN

Gir informasjon og holder i rammene rundt prosjektet i kommunen og måten det organiseres på. Kontaktperson og veileder tar kontakt med prosjektleder når de ser behov for ekstra eller annen type oppfølging av familien.

HUSET

Barneverntjenesten eier eller leier boligen som barnet og fosterforeldrene flytter inn i. Fosterforeldrene velger selv om de ønsker å beholde sin opprinnelige bolig, leie den ut eller bruke den under avlastningen.

ETABLERING AV HJEMMET FØR, UNDER OG ETTER INNFLYTTING

I den første perioden er det viktig å gjøre aktiviteter som skaper trygghet og stabile rammer og som gjør at søsken og fosterforeldre tør å åpne seg for hverandre. SOS-barnebyer har derfor utviklet en *Fra hus til hjem*-pakke med spill for relasjons-skaping og verktøy som skal sikre at alle blir hørt, og har mulighet til å påvirke hvordan hverdagen skal organiseres.

KONTAKTPERSON

Familiens har en egen kontaktperson i barneverntjenesten. Kontaktpersonen har ansvaret for oppfølging av plasseringen og forhold knyttet til denne. Prosjektleder er ansvarlig ved kontaktpersonens fravær.

KOMPETANSETEAM

Et team med prosjektleder, kontaktperson i barneverntjenesten, helsesykepleier, representant fra familieteamet, fastlege, PPT, skole/barnehage og eventuelle andre aktuelle instanser har ukentlige møter i etableringsfasen. Når behovet i familien er kartlagt reduseres møtehyppigheten. Kompetansteamet skal sikre at familien får riktig innsats til riktig tid, og at kommunen jobber helhetlig rundt familien. Prosjektleder kaller inn og leder møtene.

VEILEDER

Kompetansteamet har ansvar for at det blir gitt tilbud om veiledning. Det gis ukentlig veiledning i starten, og deretter hver 14. dag eller etter behov. Valg av veileder vil avhenge av kartlagte behov. Veiledningen tar utgangspunkt i det relasjonelle, emosjonelle og traumesensitive i omsorgen. Avlaster skal tilbys veiledning 1 gang per mnd. Veileder skal også kunne gå aktivt inn og veilede i situasjoner i familien.

KURS/KOMPETANSE

Fosterforeldrene skal enten ha fullført Pride, eventuelt gjennomføre forenklet Pride det første året etter plassering. Fosterforeldrene kan én gang per år delta på kurs som gir relevant kompetanse for rollen som omsorgsperson for egne fosterbarn.

HUSPERM

Det skal følge en perm med fosterhjemmet der kontaktopplysninger for aktuelt tema er registrert.

BAKVAKT

Følger dagens ordning i barneverntjenesten, barnevernvakta og Bufetats sin døgnbemannede vakttilf. Tett veiledning og oppfølging skal forebygge behovet for bruk av tjenesten.

AVLASTNING I HUSET

Hjemmet skal bidra til å skape trygge og stabile rammer for barna. Ved avlastning er det derfor fosterforeldrene som flytter ut, mens faste avlastere flytter inn i boligen og overtar fosterforeldrenes oppgaver. Det legges til rette for avlastning én helg i mnd, i tillegg til totalt tre ukers ferie, der fosterforeldrene selv velger om de vil være hjemme eller reise bort.

MILJØARBEIDERE

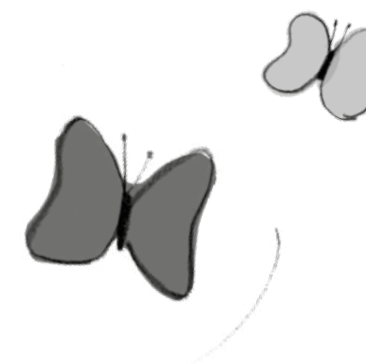
Familien vil ofte ha behov for praktisk støtte i hverdagen, til bl.a. kjøring og hjelp i huset. Denne rollen kan fylles av avlastere, eller det kan ansettes en egen person.

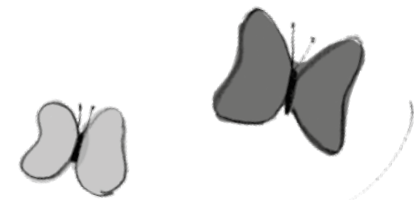
BRUDD

Dersom det skulle oppstå brudd i familien, er det fosterforeldrene som flytter ut av boligen. Nye fosterforeldre flytter inn og blir en del av hjemmet. På den måten beholder barna skole, venner og nettverk. Oppsigelsestid og frister følger kontrakt inngått med gjeldende barneverntjeneste.

VI ANBEFALER ALLE PROSJEKTLEDERE OG RELEVANTE PROSJEKTDeltakere å gjøre seg kjent med BUFDIRS ANBEFALINGER:

<https://ny.bufdir.no/fosterhjem/>

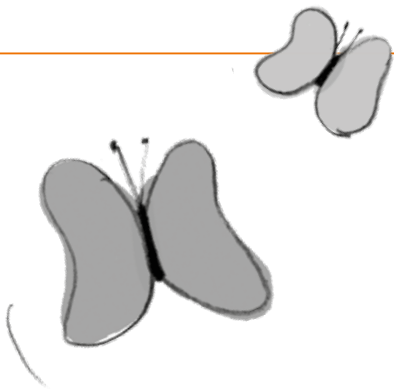
FAKTASKJEMA

(fylles ut når punktene er klare)

Kommune:
Prosjektleder:
Styringsgruppe:
Kontaktperson:
Miljøarbeider:
Barn:
Fosterforeldre:
Avlastere:
Andre:

SJEKKLISTE A – ORGANISASJON

Sikre forankring og forståelse for prosjektet internt i kommunen og med relevante samarbeidspartnere. Identifisere ressursene i kommunen og hva som kreves i prosjektet.
Personer i styringsgruppe:
Identifisere og involvere avdelinger og miljøer i kommunen som er relevante for prosjektet: (Bolig, Helse, Skole/PPT, Bufetat, Ettervern/NAV, etc):
Hvordan sikres politisk forankring i kommunen:
Kommentarer:

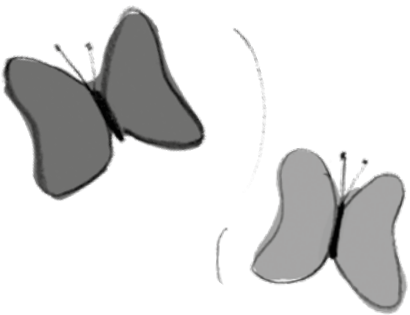
SJEKKLISTE B – HJEM

Hus må skaffes, og huset må bli et hjem
Avklare om huset skal eies eller leies:
Kartlegge hvem i kommunen som forvalter boliger:
Avklare finansiering, Husbanken etc. Hvem har ansvaret og hvem holder i dette?
Definere behov ift størrelse, antall rom etc.
Definere beliggenhet, ift tjeneste, biologiske foreldre etc:
Hus må anskaffes. Hvem gjør hva:
Avklare umiddelbare og løpende vedlikeholdsbehov, inkl regler og ansvar:
Avklare med skattekontor; hvor lav husleie aksepteres (uten fordelsbeskatning):
Klargjøre leiekontrakt med fosterforeldre:
Hvem har ansvaret for gjennomføringen av <i>Fra hus til hjem</i> :
Tidsplan for <i>Fra hus til hjem</i> :
Kommentarer:

SJEKKLISTE C – FOSTERFORELDRE

Gi fosterforeldre den støtten de trenger for å være gode og langsiktige omsorgspersoner for barna.
Rekruttering: Hva slags fosterforeldre vil man ha? Hvordan tilpasse rekrutteringsprosess og kommunikasjon:
Godkjenning: Barneverntjenesten godkjenner fosterforeldre, de skal gjennomføre PRIDE-kurs.
Kontrakt og støtte til fosterforeldrene: Se grunnpakke.
Kommentarer:

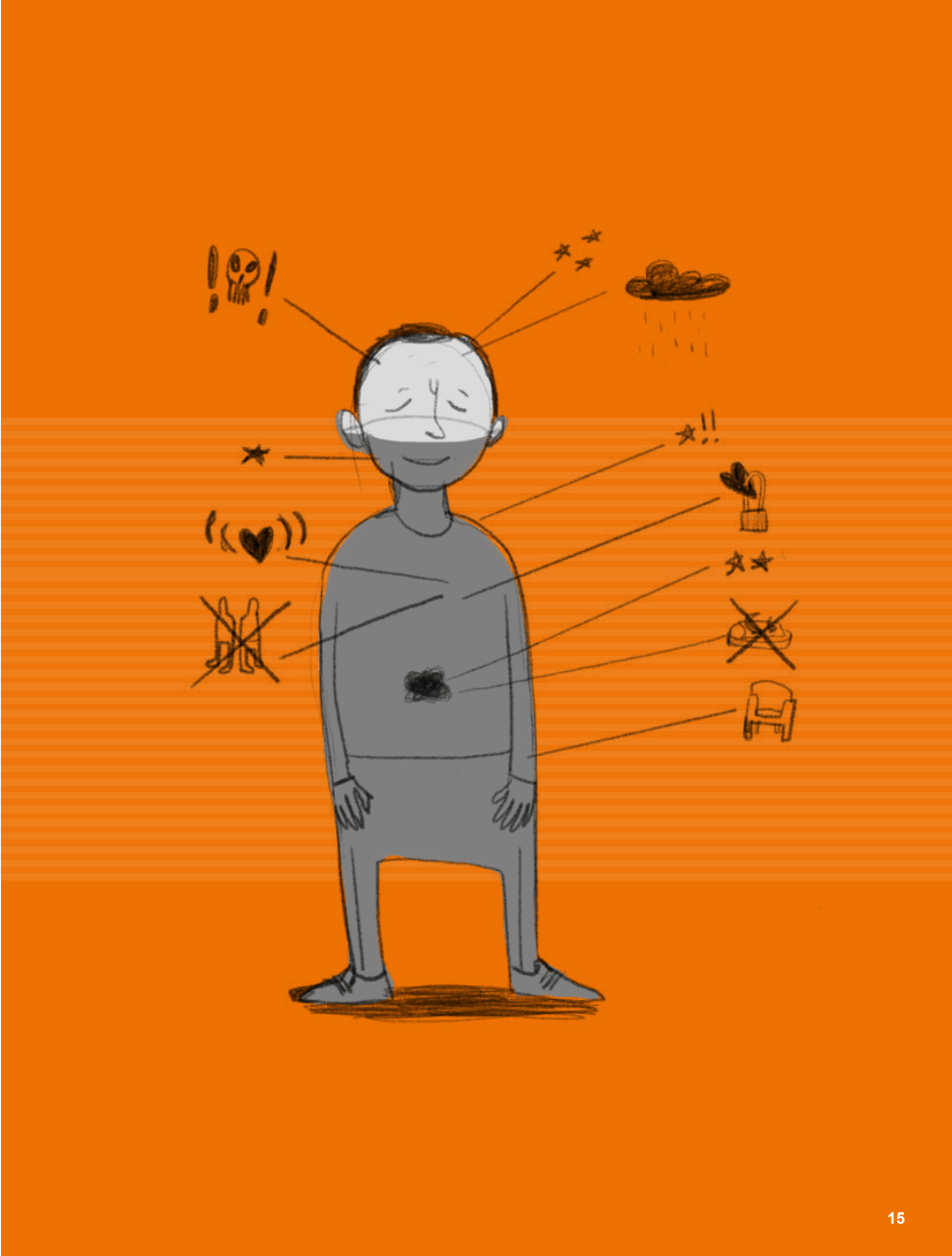
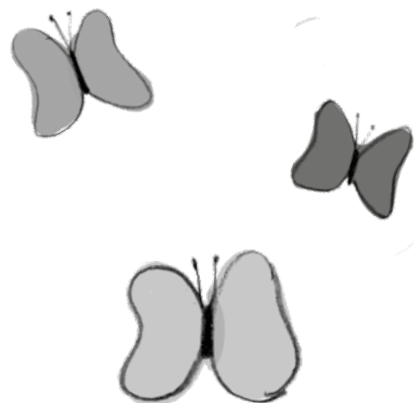
SJEKKLISTE D – BARNA

FNs barnekonvensjon: Alle barn har rett til å vokse opp sammen med søsknene sine. Det er barneverntjenestens ansvar sammen med fosterforeldrene å ivareta og utvikle det positive i søskenrelasjonene før og under plassering.
Barnas egen mening: Hvordan er barnas mening ivaretatt før plassering i hjemmet?
Kartlegging av søskenrelasjoner: Hvilke verktøy/metoder er benyttet i prosessen og hvordan er individuelle behov/søskengruppens behov kartlagt og vurdert?
Hvordan gjøres matching mellom søskengruppen og fosterforeldrene?
Hvordan har man sikret at barna føler at huset er deres hjem før og under innflyttingsprosessen?
Barnas egen mening: Hvordan er barnas mening ivaretatt i hverdagen i hjemmet?
Skal barna ha samme eller forskjellige tilsynspersoner?
Hvor ofte er det samvær med biologiske foreldre? Er dette sammen eller hver for seg? Hvordan tilrettelegges samvær? Er det vurdert om barna skal ha samvær med øvrig familie/nettverk?
Kommentarer:

SJEKKLISTE E – STØTTEAPPARAT

Solid og fleksibel støtte til familiene basert på barnas og fosterforeldrenes behov og ønsker.
Hvordan er kartlegging av behov for støtte til fosterhjemmet gjennomført?
Kreves det spesiell kursing for fosterforeldrene inn mot søsken utover veilederen og veiledning?
Avlastning: Hvordan organiseres og avvikles dette? (ferie, helger, osv)
Hvordan organiseres administrativ støtte til fosterforeldre og hvem er ansvarlig for dette?
Er kompetanseteamet satt og hvem har ansvar for gjennomføring av møter?
Kommentarer:

BAKGRUNN

Kommunen skal selv rekruttere fosterforeldre.

Denne ABCDen er en veileder til hvordan dette rekrutteringsarbeidet kan gjøres.

VIKTIGE MOMENTER

NETTVERKSPLOSSERING

I henhold til ny barnevernlov og endring av praksis ved omsorgsplasseringer, skal barneverntjenesten først og fremst kartlegge om det er noen i barnas nettverk som vil gå inn som fosterforeldre. Ofte er det allerede personer i barnas liv som ønsker og kan ta på seg omsorgsoppgaven, men som av praktiske årsaker, som bolig, jobb osv, ikke har mulighet til det. Her er *Under Samme Tak* en modell som sannsynliggjør nettverks plasseringer i mye større grad enn andre løsninger.

REKRUTTERING AV NYE FOSTERFORELDRE TIL KOMMUNEN

Om det ikke finnes personer i barnas nettverk som har mulighet til å gå inn som fosterforeldre, må kommunen selv rekruttere. SOS-barnebyer har materiell og kunnskap som kan hjelpe kommunen i denne prosessen.

På sikt kan rekruttering gjøres gjennom nettverkene til eksisterende fosterfamilier. Fornøyde fosterforeldre snakker positivt med omgivelsene sine om omsorgsoppgaven de har påtatt seg, og støtten og oppfølgingen de mottar. Og i deres utvidede nettverk kan det være flere potensielle fosterforeldre. Dette gjør det mulig å nå frem til andre aktuelle fosterforeldre.

FLERE FÅR MULIGHET

Modellen gjør det mulig å nå dem som av praktiske årsaker ellers ikke ville hatt mulighet til å påta seg en slik omsorgsoppgave. Modellen gir mer forutsigbare rammer for oppdraget og gir familien tettere oppfølging og støtte underveis.

LØFTE FREM DET UNIKE

Mange fosterforeldre løfter frem fellesskapsfølelsen som følger med oppdraget de har påtatt seg. Det som er unikt for fosterforeldre som skal ivareta søskengrupper, er at de får ansvar for flere barn og de flytter inn i en ny bolig sammen med barna. De blir del av et større team, et større fellesskap som ivaretar akkurat disse barna.

A - HVEM ER DERE PÅ JAKT ETTER?

Det er heldigvis mange som kan være fosterforeldre for søsken. Likevel hjelper det oss i rekrutteringen å ha et avklart forhold til hva slags personer vi leter etter, uten at typebeskrivelsen skal låse oss for mye. Hva preger dem, hva er de opptatt av og hvilke formalia setter grenser for hvem som er aktuelle? Å være bevisst på dette, hjelper oss å lete på de rette stedene, og å finne de argumentene som gjør at de vi leter etter lytter til oss.

En fosterforelder i et fosterhjem for søsken har et stort hjerte, er oppriktig glad i barn og brenner for å være en del av barns utvikling. Hen vil strekke seg langt for at det enkelte barn skal få den støtten som trengs, og er ikke redd for å ta imot hjelp, veiledning og råd fra barnevernstjenesten eller annet støttepersonell. Hen er romslig, tålmodig, og kan sette sine egne behov til side når det er nødvendig for barna. Hen er en stayer, en som kan «stå i det» i utfordrende perioder for barna. Hen evner å sette grenser, være tydelig og se etter løsninger. Og, hen må være glad i de små tingene i hverdagen, som å lage frokost og middag til barna, være til stede for dem før og etter skolen, og ha hovedansvaret for at hen og barna både blir og føles som en familie.

- Fosterforeldre kan være et par, eller enslige menn eller kvinner.
- De kan ha egne barn, men det er en fordel om de har flyttet ut eller er på vei til å flytte hjemmefra. Som familie skal man i hvert fall tenke godt gjennom at situasjonen i hjemmet kan bli krevende fremover.

- De må ha stor omsorgsevne. Det kan være gunstig med relevant utdanning, men det er ikke nødvendig.
- Det vil være en stor fordel dersom de har glimt i øyet, humor og ikke tar seg selv så høytidelig.

ABCD

HVEM ER DERE PÅ JAKT ETTER?

HVA SKAL DERE TILBY?

HVOR FINNER DERE DE RETTE PERSONENE?

- 1) SØRG FOR AT JAKTEN ER KJENT FOR FLERE
- 2) LET I NETTVERK OG PÅ STEDER DE KANSKJE ER

HVORDAN FÅR DERE DE RETTE PERSONENE?

- 1) OVERBEVIS
- 2) FINN EN GOD MATCH – DER DET ER MULIG
- 3) SLUTTPROSESS NÅR BARN ER KLARE

B - HVA SKAL DERE TILBY?

Det er viktig å bruke tid på å fortelle hva det vil innebære å være fosterforelder i et fosterhjem for søsken. Vi må både kunne snakke godt om hvorfor det er givende å være fosterforeldre generelt, og hvordan det blir å være det i denne modellen. De overordnede budskapene må «sitte», slik at potensielle fosterforeldre forstår og får lyst på jobben. Like godt må vi fortelle om modellen til dem som indirekte kan bidra til at vi når fram til dem vi ønsker skal bli fosterforeldre. Det være seg andre i barnevernstjenesten, ordfører og resten av kommuneadministrasjonen, lærere, barnehage-ansatte eller andre fosterforeldre.

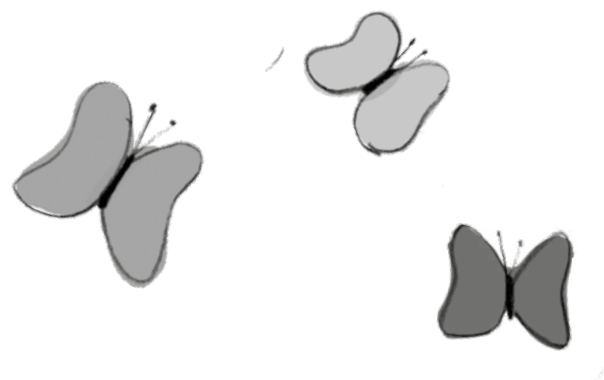
Hovedbudskapet er:

Seks av ti søsken skilles fra hverandre når de plasseres i fosterhjem. Dette er barn som av ulike årsaker ikke kan bo sammen med familien sin. Vi i barnevernet har lenge vært fortvilet fordi vi ikke kan plassere søsken sammen. Denne nye modellen gir oss muligheten til å sørge for at flere søsken fortsatt kan bo sammen. Du kan være den som gir søsken et hjem og en felles oppvekst. Du vil få et godt støtteapparat som vil være der for deg, slik at du kan være der for barna.

- Du og søskenflokket flytter inn i et hus som kommunen stiller til rådighet. Der skal dere skape et hjem som gir barna stabilitet og trygghet.

FYLL INN LOKALT

- Støtteapparat og avlastning: Hvor tett oppfølging får de, hva slags hjelp i det daglige – og når det røyner på? Hvor mye fri får de, og når overtar avlastningen?
- Være en del av et fellesskap der mange støtter opp om omsorgsansvaret for barna. Og et nybrottsarbeid, som også innebærer at forskere og andre trenger innsyn i familiens liv.
- Godtgjørelse, betingelser og refusjoner
- Pensjon
- Hva kreves: Kan jeg ha en annen jobb?
- Hva forventes av meg som fosterforelder?

KOMMUNAL GRUNNPAKKE

BOLIG

Kommunen stiller bolig til disposisjon. Det vil bli lav/ingen husleie eller utgifter til strøm, internett, kommunale avgifter, forsikring osv. Hva man gjør med en eventuell egen eid bolig, avhenger av fosterforeldrenes samlede boutgifter og skatt.

GODTGJØRELSE

En av fosterforeldrene skal være hjemme på heltid i minimum ett år. Oppdraget lønnes med 425 616 kroner per år, utregnet fra Kommunenes Sentralforbunds (KS) høyeste sats. Ved frikjøp fra annet arbeid kompenseres tapt inntekt med inntil 638 394 kroner per år (inntil seks ganger grunnbeløpet i Folketrygden). Vurdering av arbeid utenfor hjemmet etter det første året, skal avklares i samarbeid med barneverntjenesten. Beløpene justeres årlig i takt med KSs satser.

UTGIFTSDEKNING

Utgifer til barnet dekkes av en månedlig fast sum. Summen per barn er 5 656 - 8 330 kroner, avhengig av barnets alder. Beløpene justeres årlig i takt med KSs satser. Beløpet skal dekke følgende:

- Matvarer
- Klær og skotøy (utover det barnet skal være utstyrt med ved plassering)
- Hygiene (vanlig personlig pleie: toalettsaker, bleier, o.l.) sport, lek og fritid
- Møbler til barnets rom og husholdningsartikler (utover det barnet skal ha ved plassering)
- Bolig og strøm
- Reisekostnader (tilsvarende prisen for månedskort i Oslo)
- Telefon/mediebruk
- Bidrag til feriereise
- Utgifter som kan dekkes utover dette skal avklares med barneverntjenesten.

KOMPETANSETEAM

Både fosterforeldre og fosterbarn får tilgang til et kompetanseteam bestående av en prosjektleder, saksbehandler i barneverntjenesten, helsesøster, representant fra familieteamet, fastlege, PPT og skole/barnehage. Andre aktuelle instanser vil også ha ukentlig møter i etableringsfasen for å sikre en så god oppstart som mulig.

C - HVOR FINNER DERE DE RETTE PERSONENE? OVERBEVIS!

Sjansen for å nå fram til riktige kandidater øker ved at mange kjenner til modellen. For det første er det lettere å prate med noen om noe de allerede vet om og liker. Men viktigere er at sjansen for å få den rette til å lytte, øker betydelig dersom det er noen de stoler på som forteller dem det. Følgelig er det (nesten) like viktig å nå dem som kjenner noen som kan være aktuelle.

Kjennskapen begynner nære oss selv. Alle i barnevernstjenesten må vite om og helst være begeistret for prosjektet og modellen. Lederne i kommunen, ordfører, rådmann og områdeledere, likeså. Dernest andre ansatte i kommunen, lærere, barnehageansatte og andre som har omsorg som en del av sin yrkeshverdag.

Så er det veldig nyttig å få eksisterende fosterforeldre på lag, slik at de kan snakke om dette til sine venner.

- Snakketøyet er det viktigste verktøyet vi har, i møter, over en kaffekopp eller i dedikerte presentasjoner. Så lenge modellen er ny og ukjent for mange, må dere i stor grad invitere dere selv inn i nyttige fora.
- Prosjektet har eget rekrutteringsmateriell som kan benyttes, og tilpasses.
- Det er laget en landingsside som forteller om prosjektet, og som er spesielt tilpasset rekruttering av fosterforeldre. Link til siden: <https://www.sos-barnebyer.no/undersammetak>
- Kan fosterhjemsmodellen presenteres på kommunens nettsider? Interesserte vil helt sikkert lete etter mer informasjon.

Vi må også jobbe for

- å være i media, selv om det er mange begrensninger på synlighet for både barn og hjem vi må ta hensyn til.
- tilgang til informasjonsmøter og andre åpne møter i kommunen som kan være relevante fora for å spre informasjon om prosjektet.

LET I NETTVERK OG I UTVALGTE MILJØER

Vår mulighet til å treffe de personene vi ønsker som fosterforeldre er størst i miljøer som allerede har en relasjon til barneomsorg, barnevern og fosterhjem. Og der vi kan identifisere mange som har de egenskapene vi ønsker hos fosterforeldrene. Derfor leter vi (mest) i nettverk og utvalgte miljøer.

Eksisterende fosterforeldre er potensielt de beste ambassadører, og vil ha høy troverdighet i sine omgivelser. Men da gjelder det å få fosterforeldrene på lag, selv om vår modell skiller seg fra deres egne fosterhjem. Mange som jobber med omsorg til vanlig vil også være i vår målgruppe. Kanskje er de sykepleiere eller barnehageassistenter, lærere eller miljøarbeidere? Dessuten vil våre egne kolleger, i barnevernet eller videre i kommunen, være potensielt gode formidlere av våre budskap til folk de kjenner som er slike vi ønsker å nå.

- IDENTIFISERE DE NETTVERKENE DERE KJENNER SOM KAN HA MANGE POTENSIELLE FOSTERFORELDRE. HAR DERE « EN VEI INN» I DET NETTVERKET ALLEREDE, ELLER MÅ DERE «ÅPNE DØRA» SELV?
- DET HOLDER IKKE MED EN E-POST TIL «ALLE», DERE MÅ VÆRE MER FREMOVERLENT. DET ER LETTERE Å OVERBEVISE NÅR MAN SITTER SAMMEN OG HAR ØYEKONTAKT.
- LEGG EN ENKELT PLAN FOR HVERT ENKELT NETTVERK. INVITER DERE INN. PRESENTER.

D - HVORDAN FÅR DERE DE RETTE PERSONENE TIL Å TAKKE JA TIL OPPDRAGET?

De færreste blir fosterforeldre via en annonse. Kanskje vekker et oppslag i avisen eller en reklame den første nysgjerrigheten, men avgjørelsen tas etter å ha snakket med noen som virker troverdige (helst noen du kjenner litt fra før eller andre som inngir tillit). Med mindre dere har flaks, finner dere fosterforeldrene kun etter systematisk og hardt arbeid - ved engasjement og overbevisende argumenter. Dette krever fremoverlente medarbeidere med god kjennskap til prosjektet.

Å bli fosterforeldre for en søskenflokk er å starte et nytt liv. Det er viktig at potensielle fosterforeldre har tenkt grundig igjennom hva det betyr for dem - både det positive og hvilke utfordringer de vil møte og måtte stå i. Dersom de ikke er bevisst på forhånd hva de går inn i, er faren større for at den nye familien ikke får det til, med brudd som resultat. Barna trenger stabilitet, derfor må vi gjøre alt vi kan for å skape hjem og familier som varer.

- Fosterforeldrene skal overbevises om å gå inn i et nytt liv. Det er en stor beslutning vi vil de skal ta.
- Da kreves at vi er fremoverlente, at vi tydelig viser at vi mener dette er viktig og har stor tro på modellen.
- Vi må ha orden i budskapene, og vi må kunne svare på alt det potensielle fosterforeldre kan lure på. Vi må også kunne tydelig vise hva som skiller denne modellen fra andre fosterforeldre-løsninger.
- Det er også fint om den som skal være tettest på hjemmet, har mulighet til å være med i rekrutteringen. Personkjemi er viktig, særlig mellom mennesker som skal være tette på hverandre i det daglige.
- Trening er lurt! Tren på budskap, på argumentasjon og på fremføring. Slik blir man tryggere og bedre formidlere.

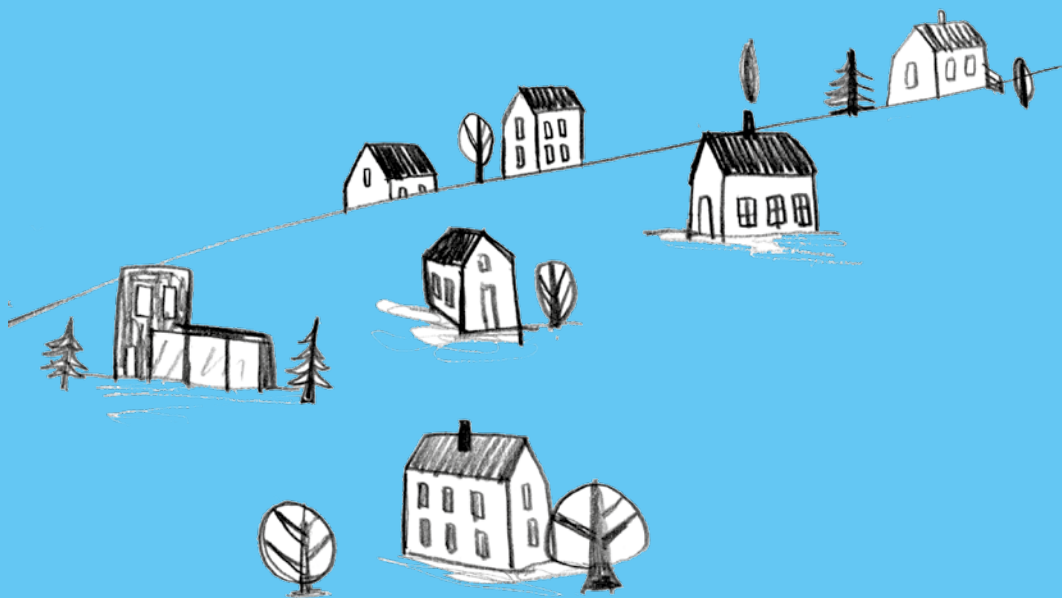

FINN EN GOD MATCH - DER DET ER MULIG

Proessen med å flytte fra sine foreldre er ofte opprivende, og for de fleste barn veldig vanskelig. Barna har behov for en stabil omsorgsbasis. Det er derfor en fordel om kommunen har rekruttert aktuelle fosterforeldre på forhånd, før en søskenflokk er klar for omsorgsovertakelse. Barnas perspektiv og meninger skal inkluderes i matching-proessen og være en del av helhetsvurderingen når utvalgelse av fosterforeldre og matching mellom barn og fosterforeldre gjøres.

- Det er en fordel å ha en liste med aktuelle kandidater, selv om den formelle prosessen først skjer når søskenflokken er klar.
- En første, uformell screening vil kunne «krysse av» på faktorer som
 - romslighet og raushet - også i vanskelige situasjoner.
 - bevissthet rundt at det å ha omsorgen for barn «med bagasje» er annerledes enn for egne barn.
 - være klar over at det er en veldig stor oppgave du tar på deg, og innstilt på at det vil kreve mye av deg (særlig det første året).
- Du må ville spille en stor rolle i noens liv.
- Du må kunne evne å se enkeltbarnet, samt søskenflokken som gruppe.
- Du må være en trygg og forutsigbar voksenperson, som evner å stå i en situasjon der barna kanskje i utgangspunktet ikke vil være hos deg, og du må balansere det å gi nærhet og rom for avstand.
- Du må være komfortabel med at hjemmet ditt må være åpent for kontaktpersoner, tilsyn og andre i apparatet rundt hjemmet.

Når vi vet hvilke barn som skal inn i hjemmet, hvilke behov de har, kan vi gjøre oppdraget på vanlig måte iht gjeldende lover og regler.

Samtidig kan vi starte arbeidet med å forberede innflyttingen. Når fosterforeldre er funnet og godkjent, kan vi umiddelbart involvere dem i prosessene som er nødvendig for at den nye familien skal få en så god start som mulig.

Underprosjektet *Fra hus til hjem* skal gi familien en god start, sammen og i relasjon til sine nye omgivelse, naboer og klassekamerater.

Sammen med vårt ungdomspanel har vi utviklet utviklet materiell og en veileder som skal hjelpe familien å komme i gang. Pakken inneholder praktiske verktøy som kan brukes før innflytting og de første ukene etter innflytting. Materialet er laget med tanke på å sikre medvirkning fra barna og ungdommene i hele prosessen og hverdagen som kommer.

MATERIELL

- HEFTER FOR BARN OG UNGDOM
- HEFTER FOR FOSTERFORELDRENE
- SKRAVLEKORT
- PLAKATER FOR HUSREGLER
- PLAKATER FOR AKTIVITETSPLAN
- FAMILIEBOK
- NETTVETT-AVTALE
- VEILEDER, SOM VERKTØY FOR FOSTERFORELDRENE

foto: Andrine Bergseth

BARNE- UNGDOM- OG VOKSENHEFTER

Heftene er i tre eksemplarer, et for barn, ungdom og voksne. Hvert hefte har en side hvor barnet, ungdommen og fosterforeldre kan fylle ut litt informasjon om seg selv. Dette kan brukes på det første møte, for å bli kjent med hverandre før innflytting.

Heftene inneholder råd, tips og erfaringer fra andre fosterbarn og fosterforeldre.

Forslag til familieaktiviteter man kan gjøre i tillegg til vanlige innflytningsrutiner i kommune.

foto: Andrine Bergseth

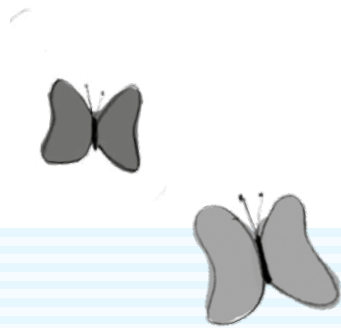

SKRAVLEKORT

Skravlekortene er ment til å sette i gang samtaler som gjør at alle blir bedre kjent, på en ufarlig og leken måte. Kortene kan brukes i innflyttingsperioden, men også ved andre anledninger der familien er samlet.

Spørsmålene er laget i samarbeid med barn og unge som har bodd i fosterhjem.

Spillet finnes også i digitalformat og kan spilles gratis på www.skravlekort.no.

PLAKATER TIL HUSREGLER

Denne malen brukes til å lage husregler tilpasset den enkelte familien. Her skal alle involveres for i fellsskap komme frem til regler som bidrar til å skape en god hverdag for alle.

PLAKATER TIL AKTIVITETSPLAN

Denne aktivitetsplanen hjelper familien å holde oversikt over planer, sosiale aktiviteter og oppgaver i hjemmet. I heftet til fosterforeldre har vi gitt eksempler på aktiviteter som kan skape gode relasjoner i den første tiden familien flytter sammen.

FAMILIEBOK

Familieråd er en populær metode for å involvere alle i avgjørelser som skal tas, planlegging av fremtidige avtaler eller ta opp viktige temaer. I starten kan dette f.eks gjennomføres en gang i uken. Etter hvert vil det kanskje være behov for å justere hyppigheten, tilpasset familiens behov. Familieboken er et verktøy alle i familien kan bruke for å skrive ned ideer, forslag og tanker man ønsker å drøfte på familieråd.

VEILEDER, SOM VERKTØY FOR FOSTERFORELDRENE

Veilederen kan bidra til at fosterforeldre blir bedre rustet til å mestre de utfordringene og mulighetene det er å skape et fosterhjem for søsken.

Voksne er forskjellige, og det er også barn. Veilederen inneholder derfor ikke oppskrifter, gir ingen fasitsvar, men drøfter dilemmaer man møter i rollen som fosterforeldre for søsken.

Vi har trukket fram kunnskap fra forskjellige områder; om søsken og søskenforhold, hvordan bygge gode relasjoner, hvordan regulere følelser og adferd, og andre relevante temaer som vi mener vil være til nytte.

NETTVETT-AVTALE

Nettvettavtalen er et verktøy som hjelper familien med å sette i gang en samtale om hva som er greit å dele på nett og i sosiale medier. Tidsbruk på ulike plattformer og hvordan man kan ferdes trygt på nettet. Det medfølger veiledning med relevante temaer rundt nettbruk som kan diskuteres i familien. I tillegg får man god hjelp til å lage avtale på hvordan familien ønsker å bruke nettet.

Oppvekstformen som ble innført i 2022, skal gjøre det lettere for kommunene å samarbeide på flere arenaer, til det beste for barna. Vi i SOS-barnebyer håper denne modellen vil være til hjelp for dere ute i kommunene og sørge for at søsken får den oppfølgingen, tverrfaglige støtten og oppveksten de har behov for, og krav på.

Vi er alltid interessert i å bidra med støtte og få tilbakemeldinger på programmene våre, så ikke nøl med å ta kontakt.

